

Кагукіна А. М.,
аспірант кафедри екології та природоохоронних технологій
асистент кафедри наук про Землю
Державний університет «Житомирська політехніка»
Реун І. А.,
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 103 «Науки про Землю»
nz2_ria@student.ztu.edu.ua

ВІДНОВЛЕННЯ ВОДНО-БОЛОТНИХ УГІДЬ ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ ДО ЗМІНИ КЛІМАТУ

Зміна клімату є глобальною проблемою, яка негативно впливає на сільське господарство, здоров'я людей, водні ресурси та екосистеми. Це вимагає скоординованих зусиль на різних рівнях для адаптації та пом'якшення наслідків [1]. Все частіше спостерігаються екстремальні погодні явища, підвищується рівень моря та відчуваються інші наслідки кліматичних змін. Саме тому, відновлення водно-болотних угідь набуває особливого значення для нашого майбутнього.

Неодмінно важливим є розуміння того, що десятиліттями люди осушували болота для ведення сільського господарства та інших потреб. Як наслідок такі дії призвели до катастрофічного зменшення біорізноманіття та погіршення екологічного стану багатьох територій.

Відновлення боліт – це природне рішення, яке може суттєво посилити водну безпеку України. Ці унікальні екосистеми, працюють як природні фільтри та водосховища, підтримуючи життя малих річок протягом усього року. Це особливо важливо зараз, коли ми стикаємося з кліматичними змінами та зростаючим тиском людської діяльності на водні ресурси [2].

Водно-болотні угіддя – справжні природні скарбниці, які захищають, зберігають і забезпечують. Важливим є те, що вони стримують повені та запобігають ерозії, регулюючи природний потік води. У них мешкає безліч рідкісних видів – кожен третій вид, що знаходиться під загрозою зникнення, пов'язаний з болотами. Крім того, ці екосистеми дають нам чисту воду, їжу та місця для відпочинку, що робить їх збереження життєво важливим для сталого розвитку нашого суспільства [3]. Антропогенний вплив на болота є багатограним та неоднозначним, призводячи як до деградації цих екосистем, так і до посилення процесів заболочування. Найпотужнішими чинниками деградації є видобуток торфу, осушення, затоплення та забруднення боліт. Водночас, деякі види антропогенної діяльності, такі як вирубки лісів та лісові пожежі, можуть сприяти заболочуванню територій. Розуміння цих процесів є критично важливим для розробки ефективних стратегій збереження та відновлення водно-болотних угідь. [4].

Для успішного відновлення водно-болотних угідь потрібен комплексний підхід. Головним рішенням є поєднання наукових досліджень, інженерних рішень та активної участі місцевих громад. Включення цих заходів до планів розвитку територій та управління водними ресурсами – це єдиний спосіб забезпечити довготривалий ефект від відновлення та досягти цілей сталого розвитку [5].

Для України основним є гармонія українського законодавства з європейським у сфері управління водними ресурсами - це ключовий крок до збереження природного багатства та сталого розвитку країни. Захист водно-болотних угідь та вдосконалення природоохоронного законодавства не лише допоможе зберегти природу, але й відкриє нові можливості для розвитку екотуризму та інших галузей економіки.

Список використаних джерел

1. Пацева І.Г., Кагукіна А.М., Луцьова О.В. Тенденції зміни клімату Житомирщини. Екологічні науки. 2023. Вип. 6(51). С. 156-159. URL: <http://ecoj.dea.kiev.ua/archives/2023/6/25.pdf> (дата звернення 25.10.2024)
2. Відновлення водно-болотних угідь – крок до відновлення річкових екосистем / Басейнове управління водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну, 2023, URL: <https://salo.li/e2e69EA> (дата звернення 25.10.2024)
3. Шумиґай І. В. Екологічний стан водно-болотних угідь України // Біорізноманіття: теорія, практика, формування здоров'я збережувальної компетентності у школярів та методичні аспекти вивчення у закладах освіти / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020, С. 236-239. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/15743> (дата звернення 26.10.2024)
4. National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. Restoration of Aquatic Ecosystems: Science, Technology, and Public Policy. Washington, DC: The National Academies Press, 1992. URL: <https://doi.org/10.17226/1807> (дата звернення: 26.10.2024) Wetland Creation & Restoration URL: <https://gaiacompany.io/wetland-creation-restoration/> (дата звернення 25.10.2024)
5. Збереження водно-болотних угідь може врятувати Україну від катастрофічних повеней, 2024. URL: <https://ecoaction.org.ua/zberzhennia-vodno-bolotnykh-uhid.html> (дата звернення 26.10.2024)